

2016. április

Trubnik

III. évf. 4. szám

KIIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Passiójáték

A passiójáték a középkori misztériumok legismertebb alfaja: a bibliai történetnek Jézus szenvedésével és halálával foglalkozó részeit dramatizáló színjáték. A műfaj fénykora a késő középkorra esett. A városi polgárság az előadásokat pompás külsőségekkel rendelkező látványos tömegdrámává alakította.

A középkori ízlésű népies passiójátékok a 16. század végén megszűntek, a passió dramatizált színre hozása azonban később is szokásos volt az iskolai színjáték, a népi játékok keretében. A magyar irodalomban a barokk időkben volt népszerű a passiójáték. Európa tizenöt országában rendeznek jelenleg is szabadtéri passiójátékokat, sokféle módon és sokféle stílusban mutatva be Jézus Krisztus szenvedéstörténetét.

Pilisszentlászlón emlékezetem szerint 1984 – ben Marcis Ferenc atya plébánossága idején került

megrendezésre a Passiójáték. Az akkori szereplők-rendezők közül az eltelt három évtized alatt sokan mindörökké itt hagytak minket. Az idei Húsvéti ünnepeket a református testvérekkel közös szervezéssel - szerepléssel a teljesség hitele nélkül az alábbi hívők tették meghittebbé:

Tímár Eszter – karvezető, Siki László, Siki Réka, Kertész József, Papp Nelli, Franyó Ádám és felesége, Borika, dr. Dombai Henrietta, Elsik Tamás, Szinnai Zoltánné Bianka, Szinnai Zoltán, Szinnai Kinga, Szinnai Kamilla Dombai János, Dombai Jánosné,- Bíró Imréné, Hornyák Józsefné, Petkó Gábor, Szűcs Lajosné, Elsik Vilmosné,
Csodálatos szereplésükért köszönettel tartozunk nekik.

*Keresztyéni szeretettel,
Franyó Rudolf*

Hírek a községházáról

Pilisszentlászló Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2016. március 22-én ülést tartott.

Jelenlévő képviselők: Tóth Attila polgármester, Kiss Mónika alpolgármester, Hicsák János és Rudolf János képviselők

Távol voltak: dr. Illés György alpolgármester, Petkó Gábor képviselő

Hivatalból jelen voltak az ülésen: Gerendás Gábor jegyző, Bartha Enikő irodavezető.

Meghívottak: „Előterjesztés a Vadvirág Napköziotthonos Óvoda alapító okiratának módosításáról” c. napirendi ponthoz Ferencsák Annamária óvodavezető.

Tóth Attila polgármester köszöntője után a Képviselő-testület a napirendi pontokat elfogadta

1. Tájékoztató két ülés között történt eseményekről

Előadó: Tóth Attila polgármester

Tóth Attila polgármester: elmondta, hogy a KEOP pályázattal történt ellenőrzés, mindent rendben talált. A körzeti megbízott iroda már használatban van. A kormányrendelet módosítása alapján a szentendrei agglomerációhoz fog tartozni Pilisszentlászló. Az önkormányzati újság elkészült. Összeállt egy csapat, akik rendszeresen készítik az újságot, ezentúl nem lesznek csúszások a megjelenésénél.

Petkóné Pintér Mónika státusza megoldódott, mert a NMI-vel (Nemzeti Művelődésügyi Intézet) a programot ismét megnyerték egy évre. A falugondnoki státusszal kapcsolatban tárgyalt Krkos Attilával, aki szívesen vállalná az ezzel kapcsolatos feladatokat.

2. Jelentés a lejárt határidejű önkormányzati határozatok végrehajtásáról

Előadó: Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést, amit a Képviselő-testület egybehangzó 5 igen szavazattal elfogadott.

3. Előterjesztés az étkezési térítési díjakról szóló 6/2013.(IV.30.)Önk. számú rendelet módosításáról szóló.../2016.(...) önkormányzati rendelet elfogadásáról)

Előadó: Tóth Attila polgármester.

Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést.

Vanyák Imre alpolgármester: megkérdezte, hogy az önkormányzat támogatja valamilyen mértékben a gyerekek étkeztetését?

Tóth Attila polgármester: az étkeztetést csak az önkormányzat támogatja. Kb. 176 forintot fizet gyerekenként az állam az étkeztetésben, a többit az önkormányzat fizeti. Illetve 4 vagy 5 szülő fizet az étkeztetésért, a többi szülő hátrányos helyzetű, ezért az ő gyerekeik ingyen étkeznek.

Illetve az önkormányzat fizeti az étkeztetésüket. Befejezésül kifejtette, hogy szerettek volna már korábban is emelni az árakon, de eddig nem engedte. Sajnos az állam nem fizet mindent, pedig ezt kommunikálják.

4. Előterjesztés a „Vadvirág” Napköziotthonos Óvoda alapító okiratának módosításáról

Előadó: Tóth Attila polgármester

Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést, melyet a Képviselő-testület észrevételezés nélkül 5 egybehangzó igen szavazattal elfogadott.

5. Előterjesztés az óvodai felvétel szabályairól, a 2016/2017. nevelési évben indítható óvodai csoportok számáról és az óvodai jelentkezések idejének kijelöléséről

Előadó: Tóth Attila polgármester

Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést.

- Az óvoda felvételi körzete Pilisszentlászló Község közigazgatási területe.

- Az intézmény a pilisszentlászlói óvodai felvételi kérelmek maradéktalan teljesítése esetén a még fennmaradó szabad férőhelyekre felvehet olyan gyermeket is, aki életvitelszerűen az óvoda felvételi körzetén kívül él.

- Pilisszentlászló Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 2016/2017. nevelési évben a Pilisszentlászló Vadvirág Óvodában indítható csoportok számát 2 csoportban határozza meg.

- Pilisszentlászló Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 2016/2017. nevelési évre az óvodások

beiratkozásának idejét 2016. április 25-29. 8:00 - 16:00 közötti időszakban határozza meg.
Az előterjesztéseket a Képviselő-testület 5 igen szavazattal elfogadta.

6. Előterjesztés a 2016. éves összesített Közbeszerzési Terv elfogadásáról

Előadó: Tóth Attila polgármester

Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést.

Vanyák Imre alpolgármester: megkérdezte, hogy a nyáron elkezdődhetnek-e a munkák?

Tóth Attila polgármester: azt válaszolta, hogy a műszaki tartalom miatt mindenképpen akkor kell elkezdődnie a munkáknak.

Kiss Mónika alpolgármester: kiegészítésként, hozzáfűzte, hogy a nyaralástól számított 12 hónapon belül kell lehívni az összeget.

A Képviselő-testület öt egybehangzó igen szavazattal, felkérte - megbízta a Polgármestert, hogy a közbeszerzéseket a Közbeszerzési Szabályzatban foglaltak szerint indítsa meg és folytassa le.

7. Előterjesztés a Dunakanyari Család- és Gyermekegészségügyi Intézményfenntartó Társulás megállapodásának módosításáról

Előadó: Tóth Attila polgármester

Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést. A képviselő-testület kérdés észrevételezés nélkül 5 igen szavazattal, a határozati javaslatot elfogadta.

8. Beszámoló az adóbevételek és adóhátralékok 2015. évi alakulásáról

Előadó: dr. Gerendás Gábor jegyző

Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést. A lakosok körében megnőtt adózási kedvért örömet fejezte ki. Ez a „jó kedvű” adózás a Szentendrei Közös Önkormányzati Hivatal munkájának köszönhető. Az iparüzési adó bevétele is emelkedett. Reményét fejezte ki, hogy a tavalyihoz hasonló adóbevételek lesznek az idei évben is.

A Képviselő-testület a beszámolót 5 igen szavazattal elfogadta.

9. Beszámoló a hivatali ügyintézésről, a törvényesség helyzetéről, az ügyfélfogadás tapasztalatairól, ügyfélfogadással kapcsolatos új célkitűzésekről.

Előadó: dr. Gerendás Gábor jegyző: gyakorlatilag az elmúlt évekhez hasonló célkitűzéseket tartalmaz a beszámoló, pluszt különösebben nem. Ez a beszámoló egy feladat a Képviselő-testület felé, vagyis az elmúlt év működéséről be kell számolniuk, ezt tartalmazza az előterjesztés.

Hicsák János képviselő: a múltkoriban történt külterületi földfelméréssel kapcsolatosan kiküldött felszólító levelek hatékonysága, és egyáltalán annak a további sorsa felől érdeklődött.

Tóth Attila polgármester: mivel a kerítés építője nem mutat hajlandóságot, hogy visszaállítsa az eredeti állapotot, ezért valószínűleg marad a bírósági eljárás, mint megoldás. Kb. 2 hete ment ki a második felszólító levél, amiben 45 napot adtak neki. Ha azon belül nem történik semmi, akkor egyeztetnek a következő lépésekről. Egyéb kérdés, észrevétel nem lévén, szavazásra bocsátotta a határozati javaslatot. Szavazás után megállapította, hogy a Képviselő-testület a határozati javaslatot 5 igen szavazattal elfogadta és az alábbi határozatot hozta:

Piliszentlászló Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Szentendrei Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjének a hivatali ügyintézésről, a a törvényesség helyzetéről, az ügyfélfogadás tapasztalatairól, valamint az ügyfélfogadással kapcsolatos új célkitűzésekről szóló beszámolóját elfogadta.

10. Előterjesztés Szentlászló települések találkozóján történő részvételről

Előadó: Tóth Attila polgármester

Tóth Attila polgármester: ismertette az előterjesztést. Jelen pillanatban úgy van, hogy 10 fő megy erre a találkozóra. Jászszeptlászlóra mennek, ami Kecskemét mellett található.

A Képviselő-testület 5 igen szavazattal, az alábbi határozatot hozta:

1. A település 10 fős küldöttséggel részt vesz a 2016 június 19-21. között Jászszeptlászlón megrendezésre kerülő XXI. Kárpát-medencei Szent László települések találkozóján:

2. 20.000.- Ft költségkeretet biztosít ajándékcsomagok vásárlására a 2016. évi költségvetés

dologi kiadásai terhére

3. a vendéglátók kérésére Szent László Herma másolatának elkészítéséhez 60.000,- Ft működési támogatást biztosít a 2016. évi költségvetés dologi kiadásai terhére és felhatalmazza a Polgármestert,

hogy a vendéglátók kérésének megfelelően az összeget utalja át.

További 40. 000,-Ft utazási keretet is biztosít a 2016. évi költségvetés dologi kiadásai terhére.

11. pont a néhai Vasvári Vilmosné emléktábla elhelyezésének a hozzájárulásáról szolt, amit a Képviselő-testület egyhangúan támogatott.

12. Tájékoztató a Duna-Vértes Köze Regionális Hulladékgyűjtési Önkormányzati Társulás által indított projektek helyzetéről, illetve a rendkívüli társulási tagdíjról

Előadó: Tóth Attila polgármester

Tóth Attila polgármester: ismertette a tájékoztatót.

Vanyák Imre alpolgármester: jelen pillanatban, ez egy feneketlen kút.

Polgármester úr: egyetértett Vanyák Imrével.

Kiss Mónika alpolgármester: a tájékoztató szerinti rendkívüli tagdíj 49 forint/fő.

Számos felszólalást követően **Tóth Attila polgármester úr:** megállapította, hogy a tájékoztatót a Képviselő-testület megtárgyalta és tudomásul vette.

13. Egyebek

Kiss Mónika alpolgármester az óvodát érintő VEKOP 6.1.1-15 pályázatról beszélt, nagyon részletesen.

Hicsák János képviselő felvetette, a Waldorf Egyesület az óvodai rezszi költségek felét is kifizethetné.

Tóth Attila polgármester: Megjegyezte, hogy ha úgy alakul, akkor majd egyeztethetnek a Waldorf

Egyesülettel. Tényszerűen közölte, hogy szerinte kényes ez a helyzet, mert pilisszentlászlói gyerekek is járnak a Waldorf Iskolába.

Vanyák Imre alpolgármester: véleménye szerint fel kell mérni, hogy hány m² területet használ a Waldorf egyesület, mennyi a rezsiköltség rájuk eső része.

Ferencsák Annamária intézményvezető: az áram és a személyszállítás költségeit külön fizetik, a vizet, a fűtést, a szennyvíz költségeit az önkormányzati óvoda fizeti.

Dankovics István helyi lakos: jelezte, hogy a kerítés építés ügyében már 3 levelet leadott az önkormányzatnak, amit Juhászné hivatalosan átvett. Szeretné megtudni, hogy ezekkel a levelekkel mi történik, mi az ügymenet?

Dr. Gerendás Gábor jegyző: elmondta, hogy miután a leveleket átveszi az ügyfélfelkapcsolati munkatárs, eljuttatja a szentendrei hivatalba, és aztán beiktatják.

Dankovics István helyi lakos: szeretné, ha az önkormányzat kivizsgálná ezt az ügyet, ezért adta be a 3 levelet. Az utcabeli lakosok a szenvedői annak, hogy valaki hibázott. Ráadásul a vizet is az a lakos vezette be az utcába, aki most lekerítette az utat.

Rudolf János képviselő: beszélne ezzel a lakossal, hogy adjon szolgálmi jogot az utca végén lakóknak.

Dankovics István helyi lakos: nem szolgálmi jogot szeretne kapni ettől a lakostól, hanem az utat szeretné visszaállítani.

Tóth Attila polgármester: egyéb kérdés, észrevétel nem lévén, megköszönte a testület munkáját, az ülést 19.38 órakor bezárta.

Akire emlékezünk, az közöttünk él

rég elhunyt egykori tanítónője, Bumbera Margit emléktáblájának felavatására.

A jelenlévők közül a legidősebb tanítvány Dankovics Györgyné leplezte te atz emléktáblát a

Húsvét vasárnap a nagymise után sokan gyűltek össze a régi iskolaépület falánál a falu

jelenlévők tapsa közepette. Ezután falunk plébánosa, Tibor atya méltatta az esemény fontosságát, majd megáldotta az emléktáblát. A következő szónok Haáz Imre volt, akit szintén tanított Margit néni és aki ötletadója, szervezője, megvalósítója volt az emléktábla elkészítésének és felállításának.

Meleg szavakkal emlékezett meg volt tanítónkról majd azt is elmondta, hogy megkeresték a volt tanítványokat és szinte mindenki szívesen adakozott az emléktábla elkészítésére és oly sokan voltak, hogy a nem kis összegbe kerülő

emléktábla költségét elosztván csak néhány száz forint jutott egy emberre. Minden érintettnek megköszönte az adományozást. Végül a család képviselőjében az egyik unoka, Vasvári Éva újságíró köszönte meg a falunak, hogy őrzik Margit néni emlékét, néhány szép pillanatot felelevenítve nagymamájuk, a tanítónő életéből.

Ezután a jelenlévők elhelyezték koszorúikat és a Szlovák Házba vonultak, ahol kis harapnivaló és üdítő mellett folytatták a beszélgetést, felelevenítve a régi iskolaéveket.

Mindenkinek köszönjük, az emléktábla és ezen szép esemény megvalósításában részt vett!

dr. Illés György

Egy küzdelmes élet vége Ismét kevesebben lettünk

2016. április 2. szombaton délután kísértük utolsó útjára Dombai Józsefet

Ismét gyászol Pilisszentlászló lakossága. A példaértékű életet élt Dombai József halálával ismét apadt létszáma, a helyi születésű lakóinknak,

Dombai József 1936 őszén, ősi pilisszentlászlói család gyermekeként látta meg a napvilágot.

Három testvére gyerekként távozott az élők sorából. Születését követően kitört a II. világháború, amely szenvedést és nélkülözést hozott. A háborús éveket követő Rákosi rezsim, elnyomása és a kötelező beadások korszaka sem hozott jobb változást. Huszadik születésnapjának hetében tört ki az 1956-os Forradalom – Szabadságharc. A következő év februárjában, fiatalon huszonegy évesen vette el a szintén öslakós család leánygyermekét, Elsík Annát. Ekkor már néhány éve bányásként dolgozott a Csillaghegyi és más kőbányákban. Egy fiú - és leánygyermek született, akikről jó apa módjára gondoskodott. Bányászattól búcsút véve nyugdíjazásáig a Pilisi Parkerdészet műszaki erdészeténél útépitéseken dolgozott.

Munkája mellett, mint hajdani kőbányász, fia házának építéséhez termelte a követ az erdőben.

Később a ház építésén is derekasan kivette részét.

Jó barátként és munkatársaként tisztelték az emberek.

Rendkívül nyugodt, higgadt életet élt. Az akkoriban szokásos vasárnap délutáni kocsmái kártyacsaták sem tudták őt kikölköztetni megszokott nyugalmából. Nagyon szeretett kártyázni, de csak módjával ivott. Nagy szeretetben és békességben élt családjával. Mindkét gyermekét a tisztességre nevelve kiházásította. Feleségétől ötvenkét évi házasság után vett búcsút, aki szintén a templom melletti sírkertben alussza örök álmát.

Józsefet özvegyiségének hetedik esztendejében sok barátja, ismerőse, rokona együtérző részvételével helyeztük örök nyugalomra élete párja mellé.

József keresztényhez méltó katolikus életet élt. Temetése Fajcsák Tibor plébános úr szép búcsúztató beszédével a Római katolikus szertartás szerint történt.

Kedves József! Küzdelmes életed, és türelemmel viselt betegséged után nyugodjál békében!

Legyen Neked könnyű az áldott pilisi föld, melyet annyira szeretted.

A gyászoló család és a nővére nevében engedjék meg kedves olvasóim, hogy megköszönjem mindazok részvételét, akik elkísérték Őt utolsó útjára a pilisszentlászlói temetőben.

Számunkra Te sohasem leszel halott

Örökké élni fogsz mint a csillagok

Drága jó szívért, két dolgos kezét

Áld meg Atyám.

S mi köszönjük, hogy ő lehetett a mi

édesapánk.

Franyó Rudolf

Embervédelem

Hazánkban a természet egyre jobb állapotba kerül. A rendszerváltás óta 14%-ról 21%-ra, vagyis 50 %-al nőtt az erdőszűrűség. A sakál más néven réti farkas, nádi farkas bizonyító példányát már meglőtték minden megyénkben, pedig a múlt rendszerben hírből sem ismertük. A farkas, medve hiúz szigorúan védett és Zemplénben már visszatelepülteknek nevezhetők. Mindez az emberek rovására. A háború után 4 millió honfitársunk került lakótelepekre. Én egész életemet ott éltem le. A tanyavilág eltűnt. A falvak elnéptelenednek.

A városok lélekszáma csökken. Évente 50 ezerrel kevesebben vagyunk, a korlátlan „családtervezés” miatt. Szántóföldek visszaerdősülnek, dűvadak visszatelepülnek. A vaddisznók, szarvasok országrésznyi területeken teszik értelmetlenné a mezőgazdálkodást. Egy gazdát 150 millió forintra akartak büntetni, mert kivágott a szántóföldjén egy virágzó bokrot, amit egy védett lepkefaj látogatott. Az ilyen Természetvédelmet nagyon nem szeretem. A medveveszélyre azt mondták az „illetékesek”, hogy nem kell az erdőben mászkálni. Svédországban visszatelepítették a barnamedvét. Azóta 500 támadás van, évi egy halálessel, az USA-ban évente majdnem 1 000 medvetámadás van átlag egy halálessel. Ausztriában visszatelepült a medve. Gátolva a méhészkedést, legeltetést. Brassóban több baleset volt a kukázó medvék miatt. Az egész világ félti a jegesmedvéket, hogy a jégtáblák elolvadása miatt kihalnak, pedig azóta a fókák is a partról vadásznak és a jegesmedvék is parton ölik a fókákat. A vadászati védettségük miatt 5-ször (ötször) több a

jegesmedve, mint ötven évvel ezelőtt volt. Ötször annyit veszélyeztetet a kihalás”. Jó, nagy hülyeség! Van olyan falu Borsodban, ahol egy haris nevű galamb méretű veszélyeztetett földön fészkelő miatt az egész falu tehéncsordáját vágóhídra küldték. Sem a falu, sem a polgármester nem tudta megvédeni az egzisztenciát, jelentő állattartást.

Tény, hogy valaha milliószámra volt hazánkban fogoly fűrj, guvat, ugartyúk és haris. Mára pedig a kipusztulás szélére került mind az öt földön fészkelő, de az elnéptelenedő falut ki fogja feltámasztani.

A rákosi vipera szerencsére kipusztult. Előtte a Rákosi-rendszerben átkeresztelték parlagira, mert mégsem lehet egy diktátornak vipera neve. Ma egy külön intézet fáradozik azon, hogy Magyarországon újra legyen mérges kígyó. Valaha oroszlánok is éltek Európában és tigrisek is (kardfogú). Csoda, hogy ezeket nem akarjuk újra telepíteni. Németországban vagyonokat költenek a farkas falkák visszatelepítésére, de kérdés, hogy tudnak majd vadászni az autósztrádák között. Mindeközben az Uraltól keletre helikopterről, kalosnyikovval próbálják irtani az ordasokat, minden látható eredmény nélkül. A szántóföldjeinket, gyümölcsöseinket kellene védenünk. A dűvadak száma növekszik. A természetvédelem mellett az embervédelmet kellene előtérbe, helyezük. Mi is részei vagyunk a biodiverzitásnak.

*Tisztelettel,
Losonci Miklós*

A temető rendje

Közösen kell megakadályoznunk, hogy a temetőben szemetet vigyenek vagy hagyjanak, sírköveket elvigyenek, netán elloppjanak, bárhová ássanak, veszélyeztetve ezáltal a kolostorromokat vagy a szomszéd sírok süllyedését. Ezek az utóbbi években sajnos megtörténtek.

Petkó Gábor (telefon: 06 20 776 - 9689, a temetőnk gondnoka. Minden esetben előre kell

szólni neki, ha a temetőben sírt akarnak ásni, síremléket elbontanak, felállítanak vagy bármely építési munkát végeznek. Jogosult ezeket, a munkákat ellenőrizni! Kis falu vagyunk, a temetőgondnok munkája mellett látja el ezen feladatokat, ezért 24 órán elérhető, kéretik ezzel számolni!

Ha valaki meghal, és Pilisszentlászlón lesz nyughelye, vele és csak vele (nem a plébános úrral, nem a polgármesterrel) lehet megbeszélni, hová lesz eltemetve.

Ő nézi meg, tényleg a családé-e az a meglévő sírhely, ahova el lesz temetve. Új sírhely ásását is vele kell egyeztetni. A régi temetői sírok az egyházhhoz tartoznak, ezek sírhelybérleti díja az egyházat illeti, melyet Petkó Gábornál kell rendezni, amiről ő bevételi bizonylatot állít ki.

Az új temető az Önkormányzat tulajdona, de a temetői rendért szintén Petkó Gábor van megbízva. Az általa kiállított sírhelyazonosítóval kell befáradni a Község házára, ahol a sírhelybérletet meg kell újítani, illetve be kell fizetni. A temetkezési vállalatok levelet kapnak, hogy a temetőgondnok és a temetőfenntartó Plébánia írásos engedélye nélkül a pilisszentlászlói temetőben nem áshatnak!

Ne legyen félreértés: a temetésért, a ravatalozóért továbbra sem kell fizetni, de most már muszáj nyilvántartani, ki és hova temetkezik és a sírhelybérlettel hozzá kell járulni a temetőfenntartáshoz!

Sírhelybérlet a pilisszentlászlói temetőben

A pilisszentlászlói temető nagy része a Római Katolikus Egyházné. A temető fenntartását, a szemet elszállítását, a kerítés rendbetételét, a ravatalozó felújítását valamiből fizetni kell. Ez az oka annak, hogy nálunk is, mint az ország más temetőiben, 2007. január. Óta sírhelybérletet kell fizetni. A sírhelybérlet mértéke: egyes síroknál 25 évre 25.000.-Ft, dupla síroknál(mindig a sírhely szélessége számít) 25 évre 40.000.-Ft.

Kicsit részletesebben a sírhelybérletről:

Ha egy meglévő dupla sírhelybe az utolsó temetés 1991-ben volt, akkor a 25 éves bérlet letelne 2016-ban. 2007-től kell majd sírhelybérletet fizetni, ezért a családtag kap majd egy levelet, hogy 2007 és 2016 közötti 9 évre (40.000.-Ft lenne 25 évre, tehát 9 évre 14.400.- Ft sírhelybérletet kéretik kifizetni. Aki a családból ezt megteszi, az lesz jogosult a sírhely felett rendelkezni, megmondani, hogy ki temetkezhet majd oda.

Ha viszont a sírhelyen az utolsó temetés 1982. előtt volt, akkor nem kell fizetni a következő temetésig a sírbérletet.

Akik családtagjukat 2007. január. Után temették el, azoknak a plébános úr a temetésnél már szólt, hogy kell majd fizetni sírhelybérletet. A temetéstől számított 25 évig lesz érvényes a sírhelybérlet és 25 e illetve 40 e Ft-ot kell fizetni.

Tegyük fel, hogy volt egy temetés 2001-ben, akkor újra 25 évre kell kiegészíteni a sírhelybérletet, tehát 2036-ig lesz érvényes, és 10 évre kell időarányosan 10 ezer forintot fizetni.

Ha ebben a sírba újabb temetés volt, mondjuk 2011-ben, akkor újra 25 évre kell kiegészíteni a sírhely bérletet, tehát 2036-ig lesz érvényes, és 10 évre kell időarányosan 10 ezer forintot fizetni.

A 25 év letelte után a sírhely bérletet meg kell újítani, ha az eltelt időszakban nem történt oda temetés.

Ha valaki új sírhelyet szeretne előre váltani, akkor is 25 évre érvényes a sírhelybérlet.

Ez esetben függetlenül a temetés időpontjától.

A sírhelybérletet minden esetben a pilisszentlászlói plébánián kell rendezni, a befizetett összegről számlát kapnak, amelyen az adott sírhely száma és a sírhelybérlet lejárata is szerepel. (Akik az alsó sorokban, a ravatalozó mellett temetkeznek, azoknak is a plébánián kell rendezni a számlát).

Tehát még egyszer a lényeg:

Sírhelybérlet: 25 év, egy sírra 25 e Ft, dupla sírra 40 e Ft.

Temetéskor kell fizetni a plébánián (2007. január 1. utáni temetésekre a teljes összeget, 1981 és 2006 közötti temetésekre csak a 2007 utáni részre).

Ugyanazon sírhelyre történő újabb temetéskor 25 évre kell kiegészíteni a bérleti díjat.

Minden egyéb fent nem szabályozott kérdéssel, bizalommal fordulhatunk **Petkó Gábor temető gondnokhoz**.

Egyházi hírek

„Csak akkor születtek nagy dolgok, mikor bátrak voltak, akik mertek”, lehetne mondani az Ady idézetet Tibor atya egyházi életünk megreformálására tett intézkedéseire.

Ilyen volt többek között azon bátor lépése, hogy minden egyházi életéről érdeklődő férfit meghívott egy kötetlen megbeszélésre, a plébánia tanácsstermébe.

Ilyenre lehet mondani, hogy a plébánia fennállása óta még nem volt példa. Az egyházi hivatal a plébánia megalakulásától 12 egyházi képviselő közreműködésével a mindenkori plébános úr irányításával, vezetésével működött. Az egyházi tanácsstagjaink többségben kihaltak, sajnos tizenkét férfi összesen nem járt a misékre. Így teljesen érthető volt megboldogult Kabar atyánk azon döntése, hogy az egyházi testületet négy főre csökkentette. Amíg ez így működött, addig csak a mindenkori egyházi tagok vehettek, vettek részt az egyháztestületi ülésen, melynek jómagam is sokáig elnöke voltam. Tibor atya bátor döntése tiszteletre méltó!

Félreértés, vagy inkább figyelmetlenségem miatt két óra helyett háromkor érkeztem, a zsúfolásig telt hivatali helyiségbe. A kimért hivatali tanácskozás helyett kötetlen beszélgetés folyt. Tibor atya, székét átadva, hokedlire ülve hallgatta az egyházi életünkkel kapcsolatos javaslatokat, észrevételeket, a beszélgetés még további másfél órát tartott. Mindenki szóhoz jutott és hozzászólása türelmes fülekre talált. A beszélgetés egyházi életünket érintően nagy jelentőséggel bírt. **Figyelem!** A következő beszélgetés április 16. időpontja Tibor atya egyéb elfoglaltsága miatt április 23.-ra módosul.

Templomunk padjainak fűtése

Mint az már köztudott, a derék pálosaink által épített barokk stílusú templomunk padjai fűtésének szervezése megindult. A napokban tudtam meg az atyától, hogy két hét múlva megérkeznek a fűtőtestek. Így az idei télen nem csak a lelkünk, de a testünk is meleget fog kapni az ünnepi szentmiséken. Ez az intézkedés is bizony

dicséretes, példaértékű. Számos templomba járó – és nem járó barátaimtól hallottam, nagyon sokszor a kritikus megjegyzéseket: - Minek költünk a nagytemplomunkra, ha a hűvös időben a kápolnánkba kell szoronganunk. Bizony, el kell ismernünk, igazuk volt.

Templomunk oldalán lévő fenyőfák kivágása

A fenyőfák kivágásával kapcsolatban Petkó Gábor temető gondnokunkat érték kritikák.

- „Miért kellett kivágni azokat a szép fenyőfákat, biztos kellett neki a tűzifa.” Értelmes ember ilyeneket nem mondhat! Az igazság az, hogy:

Ezek a fák már betegek és ezáltal veszélyesek voltak.

A fák kivágásával jobban érvényesül szépen felújított templomunk keleti homlokzata.

Harmadik, de nem utolsó szempont az, hogy így most látványosabbak lettek elődeink pilisi termésköböl faragott sírkövei, melyek Petkó Gábor közreműködésének köszönhetően lettek megmentve és örök

emlékezet okául oda elhelyezve.

Az sem elhanyagolható tény, hogy azokat a fákat emlékezetem szerint éppen Gábor ültette, aki már elültette az csemetéket, melyeket majd néhány évtized múlva más fog kivágni és minden bizonnyal az is újakat fog ültetni.

Templomunk lábázatának megvédése

Mint építómester is dicséretes dolognak tartom a templom oldalán elkészült közúzalék terítést, amelynek tömörítése is szakszerűen megtörtént. Ezzel kapcsolatban csak irigykedem, vagy inkább röstelkedem, hogy ez nekem, mint szomszédban lakónak és főleg szakmabelinek nem jutott eszembe.

Miserend

A fenti munkálatok közzlése után a lelki életünk gyakorlásával kapcsolatban, annyit, hogy a misék időpontjai megváltoztatása nélkül, azok helyszíne megváltozott.

A pénteki és a szombat esti szentmisék a templomban lesznek megtartva.

Franyó Rudolf

Április a mezőgazdaságban

Az év 111. napján vetjük a kukoricát. Általában! Azért kezdett az emberiség csillagászattal foglalkozni, hogy minden növényt optimális időben tudjon elvetni. Szinte minden fajnak más a hőigénye. A túl korai vetés, palántázás elpusztítja, vagy legyengíti a növényeket. A túl kései pedig védtelenné teszi őket a nyári szárazságokra, és kihasználatlan marad az adott fajra jellemző termőképessége. Kukoricát persze április 10-től akár augusztusban is lehet vetni, de a kései, ha nem szárad ki, akkor is csak silónak alkalmas. Napraforgót Április 1-től vethetjük. Az Alföldön. Hegyvidéken minden növényt 1-2 héttel később. Tavasszal, ősszel, 1-2 héttel korábban. A gyümölcsfák közül az alma-körte virágzik a legkésőbb, így azok a legkevésbé érzékenyek a elfagyásra. Mivel ezek őshonos növények. Az őszibarack Koreából származik ezért legkényesebb gyümölcsünk. A levéltetvek a levelek alján találhatóak így kézi permetezővel elérhetetlenek. Nagyüzemileg a traktorok kompresszorával lehet csak "KÖDPERMETET" előállítani, ami házilag megoldhatatlan. A sárgabarack Örményországból származik. Ők nemesítették ki. Ott rövidebb a tél, ezért korán virágzik, ha elfagy nagyon drága, ha nem – eladhatatlan. Belefűrészelni tilos! Következő nyáron gutaütést kap. A sebfelületeken keresztül bekerül a gombafertőzés és végighalad a fán.

Őshonos gyümölcsfáink viszont nagyon bírják az áglevágásokat is: alma, körte, cseresznye, meggy. A sebkezelés csökkenti a gombásodást. A fekete festékek szénttartalmúak, ellentétben a fémtartalmú káros festékekkel. A mandula görög eredetű, a legkorábban virágzó gyümölcsfánk, de mégis eléggé fagyűrő.

A kipusztult őszibarackfák alanyfaja a keserűmandula. Érdemes kivágni őket, mert sosem lesz ehető a termése. A szőlőt 2 rügyre kell visszavágni, 10centiméteresre a tavalyi vesszőket. A harmadik rügy alatt vágva a 2. nem szárad ki. Az elfagyott, elhalt, száraz részeket tőből metsszük ki. Magasra futtatva növeljük a mennyiséget, és javítjuk a minőséget. A vízszintes futtatás is növeli a mennyiséget, de rontja a minőséget. Apró savanyú termést ad. Hegyvidéken „zala gyöngyét” ültessünk. Az otelló, amerikai után a zala

gyöngye a legfagyűrőbb, és a bora nem metiles, mint az első kettőé! A héja erős, így a betegségeknek is ellenálló. Erős növekedésű, fagyűrő, igénytelen, nemes bort adó, csemegeszőlő is. Én Lengyelországban jöttem rá, hogy az almabor még a szőlőboroknál is finomabb. Nagyobb a sav, cukor és íz tartalmuk is. Ott szőlő csak otelló van, a hideg telek miatt. Az almaborok viszont teljesen metilalkohol mentesek, ellentétben, a „nagyon becsapós” gyümölcsborokkal: eper, ribizli, meggy, amik a metilalkohol tartalmuk miatt „fokozott hatásúak.”

A füge házfalak közelében érzi jól magát, de mustja savszegény, ezért bora azonnal barnul és ecetesedik. A pálinkája pedig gumi ízű a benne lévő nyersgumi, kaucsuk miatt. (Akárcsak a gyermekláncfű, kutyatej, a füge is kaucsuk tartalmú.) Termése a savhiánya miatt az érésel egyidőben száron megerjed. Nem véletlen, hogy Budha is egy fügefa alatt „világosodott meg” annak erjedt termésétől. A hazai körténk pálinkája viszont a világ legfinomabb párlata, ráadásul teljesen metilalkohol mentes így, a „rézelejit” is megihatjuk, az is etilalkohol. Mivel a körte nem csonthéjas, így a cseresznyére, szilvára, barackra jellemző „magíz” is hiányzik belőle, amit a cián okoz. Ami viszont hőérzékeny, és a második főzéskor lebomlik. A körte második főzés nélkül is ciánmentes. Minden csonthéjas mag keserű a kiszáradásig: barack, mandula, dió. Ez a keserű íz a cián, ami hőre elbomlik.

A zöldségeskertben a hidegtűrőket ültessük. Legelőszőr: dughagyma, petrezselyem, borsó, fokhagyma, zeller, stb. Ezek bírják a fagyot, de a meleget nem. Minden magot a mérete szerint ültessünk. Kicsiket sekélyen. Nagyokat mélyen. A paradicsom palántákkal várjunk májusig. Előtte elfagyhatnak, de biztosan szenvednek a hidegtől. Paprika házi kertben apró termést hoz. Április 25. a tehene, juhok kihajtásának a napja, mert a föld már száraz. A pillangós növények pedig már „zöldbimbós” közeli állapotban vannak, majdnem kifejtettek.

*Tisztelettel,
Losonci Miklós*

Füstölgések

Újra van füstadónk, mint a középkorban. Kéményseprésnek hívják. Kéményenként 2100 Ft-ért, akár használjuk, akár nem. Különben a katasztrófavédelem büntet. Erdélyben ezt úgy oldották meg, hogy az egész falunak nincsen egyetlenegy kéménye sem. A fém kályhacső csak a padlásra torkollik, amit hiúnak neveznek. A füst a hiúban terjeng. Minden szalonnát, sonkát és kolbászt megfüstöl majd a cserepek közt láthatatlanul, kiszivárog. Csodálatosak ezek az embervédő gondoskodások. Amikor az embert nem engedik a Dunában fürdeni, nehogy belefutadjon. Napsütésben is lámpával kell autózni, különben büntetnek. Felvetődik a kérdés, hogy kaphat jogosítványt az aki napsütésben nem lát meg egy kivilágítatlan autót?

Eredetileg az egész világon csak Norvégiában

kellett nappal is lámpával autózni.

Magyarország volt a második ország a világon, ahol bevezették a kötelező lámpahasználatot nappal is. Csakhogy Norvégiában télen nappal is sötét van. Az olimpián egész nap ki kellett világítani az összes sípályát. Nálunk viszont nappal is kápráztató fényesség, világosság van.

Ilyen apró különbségen a jogalkotó nem akad fenn. Csoda, hogy nem kötelező a hólánc, ha a „Bezzeg Skandináviában” az. Nálunk pont ellenkező a helyzet, senkit sem érdekel. Addigra lett kötelező a téli gumi, mikorra megszűntek a telek. A nép igényli a gondoskodást, akkor is ha az csak népszaklatás.

Tisztelettel,

Losonci Miklós

Nemzetközi Nőnap Kóspallagon

Március 5 –én a kialakult közös hagyományőrzési kapcsolatunkat ápolván, ismét meghívást kaptunk az ünnepi műsoron való szereplésre. Megjelenésünkkel Botos Katalin Szlovák Önkormányzat elnökasszony meghívásának tettünk eleget.

Amikor megérkeztünk, már nagy volt a sürgés - forgás, már nagyon vártak minket. Miután átöltöztünk szlovák népviseletbe, elkezdődött a színvonalas műsor.

A közel két órás műsor a helyi és a kismarosi nyugdíjasok remek előadásával vette kezdetét.

A Szlovákiából érkezett ipolydamásdi iskolások és

felnőttek káprázatos műsorukkal, szintén hozzájárultak a rendezvény sikeréhez. Nefelejcs népdalkörünk, Elsikné Petkó Margitka énekkarvezetőnk, kedves bevezetője, köszöntője után kezdte el sikeres előadását.

A hagyományoknak megfelelően szlovák és magyar népdalokat énekeltek. A végén nem maradhatott el a kétnyelvű Pilisi Himnusz, melyet a közönség felállva, ifjakkal és idősekkel együtt énekeltek velünk.

A fellépésünk előtt egy kis ajándékkal köszöntöttük Botos Katalint, Kóspallag Szlovák Önkormányzat elnökasszonyát és a polgármestert.

A műsor után finom vacsorával, süteményekkel kedveskedtek vendéglátóink.

A vacsorát zene, tánc követte.

Késő este indultunk, és a buszvezető jóvoltából épségben értünk haza.

A fellépés nagyon jól sikeredett, ha meghívást kapunk, ismét elmegyünk, hiszen ez azt tanúsítja, hogy szívesen várják Nefelejcs énekkarunk asszonyait, és mi is szívesen lépünk fel ünnepi műsoraikon.

Vanyák Gáborné

Navždy nás opustila Gizela Molnárová (1932-2016)

S hlbokým zármutkom v srdci oznamujeme, že 24. marca 2016 vo veku 84 rokov zomrela slovenská učiteľka, vynikajúca ľudová speváčka a aktivistka Slovákov v Maďarsku Gizela Molnárová, rodená Fuhlová. Jej život bol úzko spätý s rodnými Mlynkami, stala sa ikonickou osobnosťou našej Slovače.

Gizela Molnárová, rodená Fuhlová sa narodila v Mlynkoch (Pilisszentkereszt) 10. mája 1932. Po skončení štúdia v budapeštianskom slovenskom učiteľskom ústave svoju pedagogickú dráhu začala v Slovenskom Komlóši. Na rovinu si ale nedokázala zvyknúť. Pilišske hory jej totiž prirástli k srdcu a keď ich nevidela, trpela clivotou. Po niekoľkých mesiacoch sa vrátila späť do Mlynkov, ktoré už neopustila. V miestnej základnej škole vyučovala slovenčinu viac ako štyridsať rokov. Desaťročia viedla školský spevokol, s ktorým dosiahla pekné výsledky. Počas svojej dlhoročnej pedagogickej činnosti viedla mnohé generácie k vrúcnemu vzťahu k slovenskej ľudovej piesni. Bola jednou zo zakladateľiek a dlhší čas i umeleckou

vedúcou mlynského slovenského ľudového speváckeho zboru (pávieho krúžku), v ktorom ako jeho najvýraznejšia osobnosť nepretržite spievala viac ako 50 rokov. Gizela Molnárová bola tiež hnacím motorom spevokolu Piliš, v ktorom spievali nadšenci a ochrancovia slovenských ľudových tradícií z troch pilišských obcí: Mlynkov, Čívu a Santova. Desaťročia pôsobila ako predsedníčka Organizácie Slovákov v Mlynkoch, pobočky Zväzu Slovákov v Maďarsku (ZSM), pričom istý čas bola aj členkou miestnej slovenskej samosprávy a vedúcou pilišskeho regiónu Slovenského osvetového centra. V rokoch 1995-2006 bola poslankyňou Celoštátnej slovenskej samosprávy. V tomto období, počas troch volebných cyklov zastupovala slovenskú národnosť v kuratóriu verejnej nadácie Pre národné a etnické menšiny v Maďarsku, kde veľmi úspešne presadzovala záujmy Slovákov v Maďarsku. Neúnavne a s neutíchajúcim nadšením pracovala pre svojich rodákov. Jej prácu ocenila Celoštátna slovenská samospráva v roku 2002 udelením vyznamenania „Za našu národnosť“. Gizele Molnárovej v roku 2010 udelili prestížnu cenu Pro Cultura Minoritatum Hungariae za jej mimoriadny prínos v oblasti vzdelávania a kultúry, za zachovávanie a posilňovanie slovenskej identity, za mnohostrannú osvetovú prácu v prospech slovenskej národnosti v Maďarsku.

Posledná rozlúčka s Gizelou Molnárovou sa bude konať na mlynskom cintoríne 28. marca 2016 o 15.00 hodine.

Češť jej pamiatke!

Végső búcsú Molnár Andrásnéról (1932-2016)

Szívünkben mély fájdalommal tudatjuk, hogy 2016. március 24-én, életének 84. évében elhunyt szlovák tanárnőnk, kitűnő népdalénekesünk, a magyarországi szlovákok aktivistája, MOLNÁR ANDRÁSNE, szül. FUHL GIZELLA. Élete szorosan összefonódott szülőfalujával, Pilisszentkereszttel, ikonikus alakja volt szlovákságunknak.

Molnár Andrásné 1932. május 10-én született Pilisszentkereszten. A budapesti szlovák tanítóképzőben végzett tanulmányai után pedagógusi pályáját Tótkomlóson kezdte, a síkságot azonban nem tudta megszokni. A pilisi hegyek oly közel álltak szívéhez, hogyha nem látta őket, mély sóvárgás fogta el utánuk. Néhány hónap elteltével visszatért Pilisszentkeresztre, amit többé el sem hagyott. A helyi általános iskolában oktatott szlovák nyelvet több mint negyven évig. Nagyszerű eredményeket elérve évtizedeken át vezette az iskolai énekkart. Hosszú pedagógiai tevékenysége során több generációban ébresztett szenvedélyt a

szlovák népdal iránt. Egyik alapítója és hosszú időn keresztül művészeti vezetője volt a Pilisszentkereszti Szlovák Pávákörnek, amelynek meghatározó személyiségeként több mint 50 évig énekelt. Gizi néni a Pilis Népdalkör motorja is volt, amelyet három pilisi község (Pilisszentkereszt, Piliscsév és Pilisszántó) szlovák népdalagyományainak továbbvivői alkottak. Évtizedekig elnöke volt a Magyarországi Szlovákok Szövetsége helyi szervezetének, miközben egy ideig a Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzatnak is tagja, valamint vezetője volt a Szlovák Közművelődési Központ pilisi régiójának. Molnár Andrásné 1995 és 2006 között az Országos Szlovák Önkormányzat közgyűlésének is tagja volt. Ebben az időszakban a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány kurátoraként nagyon sikeresen érvényesítette a hazai szlovákok érdekeit. Fáradhatatlanul és nem múló lelkesedéssel dolgozott földijeit. Munkáját az Országos Szlovák Önkormányzat 2002-ben „Nemzetiségünkért” díjjal ismerte el. 2010-ben Molnár Andrásné a művelődés és kultúra, a szlovák identitás megőrzése és megerősítése terén végzett munkájáért, valamint a magyarországi szlovák kisebbségért tett sokszínű tevékenysége elismeréseképpen megkapta a Pro Cultura Minoritatum Hungariae díjat is. Molnár Andrásné 2016. március 28-án kísérték utolsó útjára a pilisszentkereszti temetőben.

Emléke szívünkben tovább él.

Franyó Rudolf

Szereposztás

Dúl a világban a sztárparádé. Mindent vagy semmit. A nemzet színészei havi bruttó 700 000 Ft-ot, nettó 630 ezer Ft-ot kapnak. Akárcsak a nemzet sportolói, költői és még ki tudja ki mindenki. Miközben a közmunkások a „100 ezer” Ft feletti minimálbér idején napi 6 óra munkáért nettó 37 000 ezer Ft-ot visznek haza. A nyugdíjkorhatárt fel kellett emelni 5 évvel, hogy több pénzt lehessen

ellopni a nemzet tolvajainak. A szociális ebéd megszűnt a segélyt pedig az inflációra való tekintettel 25650 Ft-ról levítették 22800 Ft-ra. A történelmi, politikai műsorokból tudjuk, hogy ezelőtt politikai terror volt. Most viszont gazdasági terror van., „ A gyöngék nem bírják, a törvényeket a gengszterek írják”.(Tankcsapda) „Fél a szegénytől a gazdag s retteg a gazdagtól a szegény.

Fortélyos félelem igazgat minket, s nem csalóka remény”. (Talán József Attila? INTERNETT!) A társadalom nem köteles munkát adni, sem segílyt. A rendszerváltáskor nem a leszámazottak kapták vissza a földeket, hanem a maffiózók. A szocialista kormány legalább kárpótlási jegyeket adott. Minden törvényes, csak nem igazságos, de a törvény sosem igazságot szolgáltatott, hanem jogot és szankciót, a szereposztás szerint. A Kádár rendszerben úgy vehettem 1db garázst, ha még nem volt. Demjén elvtárs viszont magkapta az egész Skála – Cop áruházláncot teljesen ingyen. Csányi Sándor nem zuhant le a vadászhelikopterével, csak a barátja Helikopterből vadászni törvényileg tilos. Kivéve a barátokat. A szabadság és testvériség magától

megteremtődne, ha lenne EGYENLŐSÉG.

Az M 1-en óránként elmondják, hogy minden 45 és 85 közötti már csak a temetésre koncentráljon, és takarékoskodjon. A népköztársaságból eltűnt a nép is és a köz is, csak a társaság maradt, ami minden pénzt elvihet. A vörös terror is terror volt, de a fehér, terror is az volt. A politikai is, de a gazdasági is. A csórónak még a rözsegyűjtés is tilos, pedig minden erdőnkben térdig ér a korhadó faág.

A tízszeres fizetéskülönbségek a „demokráciában” tízezerszeres fizetéskülönbségre nőttek.

EGYENLŐSÉGET!

*Tisztelettel,
Losonci Miklós*

A szabadtéri tűzgyűjtásról

Április 1-jén (pénteken) 20:00 óra után Pilisszentlászlón valaki felgyújtotta a ribnyicskai nádas egy részét, ami Natura 2000-es természetvédelmi területként van nyilvántartva. Egy éber pilisszentlászlói lakos időben értesítette a szentendrei hivatásos tűzoltóságot, akik késedelmet nem tűrően a helyszínen megjelentek, s tűzoltást elvégezték. A tüzeset kapcsán a nem rég alakult helyi önkéntes tűzoltó egyesületünk egyes tagjai megjelentek, és segítették a hivatásos tűzoltók munkáját. A tűzoltók alapos terepbejárást követően megállították a tűz továbbterjedését, majd lefeketítették a tüzet, azaz megszüntették a lánggal égést. Rongálás miatt folytatnak eljárást. A gyújtogató felelőtlenségét fokozta az, hogy a tűzgyújtogató időpontjában heves szél fújt.

Szabad-e tüzet gyűjtani?

A szabadtéri tüzek szempontjából a tavasz a legveszélyesebb időszak, hiszen a jó időben egyre többen választanak szabadtéri programokat vagy kezdik meg a kerti munkálatokat. A veszélyt egyrészt a száraz aljnövényzet és avar jelenti, amelyben könnyen és gyorsan terjed a tűz. Kockázatot jelenthet a gondatlanság is, a szabadban keletkezett tüzek 99 százalékát emberek okozzák.

A tüzesetek megelőzése és a lakosság biztonsága érdekében a szabadtéri tűzgyűjtást minden esetben jogszabályban rögzített előírások és ideiglenes rendeletek szabályozzák, a tűzgyűjtás aranyszabálya azonban állandó: csak akkora lángot élesszünk, amekkorát el is tudunk oltani.

Fotó: Franyó Rudolf

A jó idő beköszöntével egymást érik a szabadtéri teendők és programok, ilyenkor országszerte megnő a füstölő avarral, lángoló aljnövényzettel és égő gazzal összefüggő tüzesetek száma. Az erdő- és szabadtéri tüzek megelőzése, illetve a lakosság biztonsága érdekében kiemelten fontos, hogy minden esetben a szabadtéri tűzgyűjtást szabályozó rendeletek előírásai szerint járjunk el.

Mihics József

FELHÍVÁS

PILISSZENTLÁSZLÓ SZLOVÁK NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT KIRÁNDULÁST SZERVEZ

Program – útvonal:

Indulás: Április 29, pénteken, reggel 6 órakor
Pilisszentlászló Szabadság térről

Útvonal: Esztergom – Párkány – Léva – Zólyom
Besztercebányán rövid városnézés séta a főtéren és a szabadtéri hadimúzeumban. Továbbutazás a festői Alacsony Tátrán át Poprád felé, majd előtte lekanyarodás **Lőcsére**. A hajdani városkapun jutunk át a busszal az óváros főterére. Kétórás városnézés: Városháza, Szent Jakab- templom, Thurzó - ház, Mária templom, szégyenketrec és sok egyéb érdekességek.

Tovább utazás az erdei úton a közeli Késmárkra. A híres evangélikus vörös templomban lévő Thököly fejedelem „kuruckirály” végső nyughelyének megtekintése, majd a mellette lévő sok százéves svéd hajóácsok által épített fatemplomba is be lehet menni, ezután kényelmes séta a város központján át a híres Thököly várhoz. **Késmárk** fő utcáján található önkiszolgálós büfékben – éttermekben olcsón lehet étkezni és iddogálni. Tovább utazás a Tátra kapujához, **Poprádra**. Itt egy rövid kávézás utáni technikai szünet, majd a város főterének megtekintése.

Onnét a közeli **Tatranská Kotlina** (Barlang ligeten) lévő szállásunkra utazunk. Este szabad program.

Szombat laza nap: büfés (önkiszolgálós) reggeli elfogyasztása után 8 órakor **Zakopáne** felé indulunk. A centrumhoz közeli buszparkolóban szállunk ki. Itt szabad program, az előre megbeszélt időben találkozás a busznál. Visszafelé menet letérünk a híres gorál településre **Zdiárba**, ott szintén szabad program keretén belül nézzük meg a látnivalókat: Gorál múzeum, fatemplom és betérhetünk a helyi tájjellegű sörözőkbe.

Vasárnap: 8 órakor indulás a Magas Tátrán át **Liptószentmiklósra**. Egy órás rövid séta az óvárosban. Szent Miklós templom, Megyeháza, korabeli börtön. Jánosik kivégzőhelye, majd indulás a közeli **Rózsahegyre**. Egy órai kényelmes séta az óváros központjában, ahol megnézzük a gótikus katolikus templomot és a városházát. A következő megálló **Donovaly**.

Rövid pihenő után a következő megálló **Zólyom**, ahol, aki akar, sétál az óváros központban, vagy a híres, csodálatosan felújított várat nézheti meg, vagy akár mindkettőt. Innét egy kis kitérővel **Selmechányára** megyünk, ahol a többség kívánsága szerint időzünk a csodálatos bányavárosban, kis területen egymásba érnek a látnivalók Innét két órás utazással hazatérünk.

Költségek: A költségek jelentős részét az utazást esetleges autópálya, - úthasználati díjakat a parkolásokat Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat fedezi. A szállásköltséget és étel - italfogyasztást a résztvevőknek kell saját zsebükből fizetni.

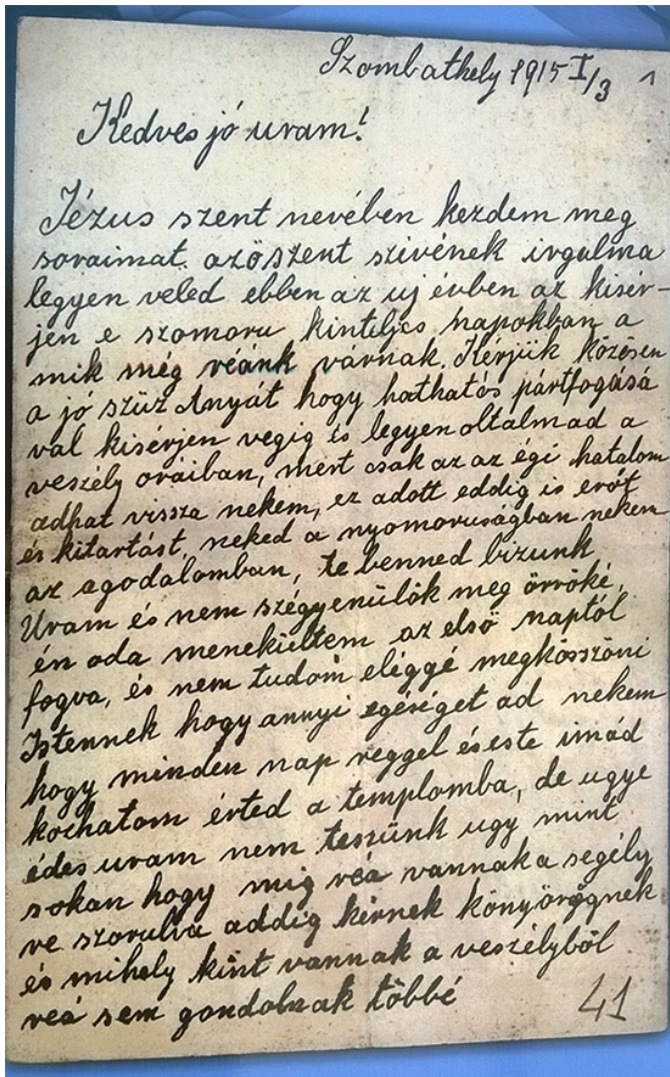
Szállásköltség: 1főre egy éjszaka reggelivel: 18,50 EURO + 0,50 EURO idegenforgalmi adó = 19 EURO x 2 nap = 38 EURO.

A félreértések elkerülése végett az önkormányzat pénzt senkitől- semmiért nem szed be, mindenki saját maga gazdája lesz. Egy busznyi vendéget fogadni tudó szálláshelyek közül ez volt a legolcsóbb, kapcsolataimnak köszönhetően kaptuk meg ezt is ilyen áron.

Jelentkezni lehet: Az utazási szándék komolysága jeléül 5000 Ft befizetésével Haáz Imréné, Emmánál. A befizetett összeget a busz indulásakor mindenki visszakapja. Érdeklődni nálam, a Kürtösben található telefonszámon lehet. Minden Pilisszentlászlói lakost, nemzetiségi, vallási és politikai hozzátartozástól függetlenül szeretettel várunk! **Figyelem!!** Túljelentkezés esetén a jelentkezési sorrend lesz az irányadó.

*Tisztelettel,
Franyó Rudolf*

A nagy háború - II. rész

Az első (és második) világháború hősi halottainak emlékműve az iskola udvarán található. Az emlékmű történetéről külön szeretnék majd írni, abban is benne van a Huszadik század történelme. De nézzük az azon szereplő katonákat névről névre:

Mint sokan tudják, Szarajevóban 1914. június 28-án Gavrilo Princip szerb nemzetiségű, boszniai diák meggyilkolta a monarchia trónörökösét és Szerbiába menekült. Nem adták ki a Monarchiának, 1914. július 28-án a Monarchia hadat üzent Szerbiának és a két ország között háború tört ki. Mire a falevelek lehullanak, győztes katonáim itthon lesznek! - mondta Vilmos német császár, a Monarchia szövetségese. Ennél nagyobbat nem is tévedhetett: négyszer hullottak le a falevelek a háború végéig és veszítettek...

Már a szerb fronton is harcoltak szentlászlói katonák, **Dombai József** (József és Mikula Mária fia) 21 évesen Szerbiában esett el 1914. szeptember 17-én. Ő volt a falu első hősi halottja

Az orosz hadsereg Szerbia szövetségeseként támadó hadműveleteket indított a Monarchia szövetségese, a Német császárság ellen így 1914. augusztus 23-tól a Monarchia csapatai az oroszokkal is harcoltak. A fő hadszíntér Galícia volt. Ez a tartomány Lengyelország része, Krakó és a körülötte elterülő vidék, akkor a Monarchiához (azon belül az Osztrák császársághoz) tartozott, a lengyelek is hazájuk elleni támadásként élték meg az oroszok fellépését. **Kiss Ferenc** (Márton és Mikula Katalin fia) 24 évesen Galiciában esett el 1914. október 24-én. **Dombai Ferenc** (Fülöp és Kiss Mária fia) alig 18 évesen szintén Galiciában esett el 1915 február 28-án.

Murcsó István, a Trencsén vármegyéből származó Murcsó Mária Anna gyermeke. Mint az anyakönyvből kiderül, ő valószínűleg nem szentlászlói család sarja, hanem 1879 augusztus 25-én édesanyja utazása közben született, pont községünk területén, tehát itt anyakönyvezték és bennünket értesítettek haláláról is. 1914. november-decemberében Magyarország területére is betörték az oroszok, de limanowai csatában sikerült megállítani az "orosz gőzhengert." a

krakkót elfoglalni készülő orosz csapatokat. Később a Monarchiát nagy veszteség érte: 1915. március 22-én elfoglalták Przemysl erődjét, rengeteg osztrák-magyar katona esett fogságba. A Monarchia hadseregét feltöltötték, idősebbeket is behívtak katonának, segítségül hívták a németeket is és a gorlicei áttörés során csapataink visszafoglalták Galícia területét és a harcok az akkori Oroszország területén folytak, **Potlacsko József** (József és Dombai Katalin fia) 35 évesen itt esett el 1915. szeptember 7-én.

Egy vidámabb történettel szeretném zárni ezt a szomorú háborús históriát: a budapesti XIV. kerületben van a Limanowa tér. A rendszerváltás a frissen megalakult zuglói önkormányzatban

felszólalt egy túlbuzgó önkormányzati képviselő és javasolta, hogy az "élmunkás szovjet szövönőről elnevezett Limanova teret azonnal nevezzék át!" Bejelentését taps fogadta. Nagy nehezen sikerült csak meggyőzni a lelkes képviselőket, hogy a teret az első világháború egyik győztes csatájáról nevezték el, melyben a magyar katonák különösen kiténtek bátorságukkal.

Érdemes megnézni ezt a rövid videofilmet a csatáról:

<https://www.youtube.com/watch?v=zNWvcLaGEzo>

dr. Illés György

Részlet Franyó Rudolf **VAJZLIK, A REJTÉLYES PILISI BETYÁR** c. könyvéből

SASKÓVÁRALJÁN

Az uradalom eredetileg a Dóczi családhoz tartozott, és a néhai Dóczi végrendelete alapján a kastélyt és a környező uradalmat Dóczi József örökölte. Dóczi József, még eltűnése, vagy - ahogy elterjedt - halála előtt az összes tulajdonát képező birtokát törvényesen átadta gondoskodásra harminc évre az öreg Bartonnak és annak a fiának.

Mikor megérkeztek a településre, az összes házból özönlött a nép a szent atyához, és az érkezetteket egészen a kastélyig kísérték. Itt van a szentatyá! - terjedt szét a településen, és a hír felvidított minden arcot.

- És ki ez az ifjú, ha kérdezhetem, kedves atyám? - kérdezte egy középkorú asszony Vajzlikra tekintve.

- Ő az én neveltem.

- Istenem, hiszen mind az ön neveltjei vagyunk...

- No, no, - válaszolta mosolyogva a remete. - De ezt saját magam neveltem. Ő a szerencsétlenül járt, néhai András Vajzlik fia a Pilisben lévő Pomáizról.

- Tehát ő az, szegénykém! - hangzott körülöttük, és nem egy szemből csordogáltak az együttérzés könnyei.

Asszonyok és férfiak tolakodtak a legényhez és kezet szorítottak vele, bár néhányan át is ölelték.

- Tudod, Andris, én a nagynénéd vagyok, hiszen édesapád az első unokatestvérem volt. Egyszóval Andrisnak hirtelen néhány székérre való rokona lett

itt, oly távol a szülőföldjétől. Mi itt maradtunk a szülőfalunkban, míg sokan mások édesapáddal elvándoroltak - világosította fel egy beszédes néni.

- A jobb megélhetés reményében hagyták el sokan családotól szülőfalujukat.

Mi a szentatyá jóvoltából hál' Istennek már jobban élünk itten.

Mikor megérkeztek, az idős Barton forrón átölelte Farkast, és annak három fia feleségével, olyan hévvel nyomult a remetéhez, hogy szinte levetette a lábáról.

A legidősebb asszonyka fehér kötényben és feltűrt ingujjal üdvözölte. Keze ragacsos volt a hófehér tésztától.

- Bocsásson meg, szentatyám, nem tudtam felkészülni, hadarta mosolyogva.

- Éppen tésztát gyúrtam, mikor meghallottam az örömhírt. Nem akartam utolsónak lenni, aki szívből üdvözli önt. Kezet nem tudok nyújtani... mondta restelve, és feléje nyújtotta fehér homlokát.

- Aranyoskám! - szólt Farkas és sorba megcsókolta őket. - Hol van Milka? - kérdezte.

Alig mondta ki a nevet, már rohant is feléje a tíz év körüli, gyönyörű leánya.

- Már egy hónapja nem voltál itt! - mondta számon kérően és megcsókolta a föléje hajolt Farkas arcát. Mellette lépdelt János, Barton legidősebb fia és Vajzlik.

Egyedül ez a leánya hívta őt bátyusnak. Látni lehetett, hogy ő a remete kedvence. Farkas

fogadását követően mindenki Vajzlik felé fordult. Főleg a nemzeti asszonyok illették nevén szólítva, szép szavakkal.

Nos, a legény elcsodálkozott azon, hogy mindenki rögtön Andrisnak, vagy Vajzliknak szólítja.

A kicsi Milka szintén feléje nyújtotta kezecskéjét és megkérdezte, hogy most már itt marad örökre náluk? Legény, akinek ez idáig nem volt lehetősége szemtől szembe lenni nemzeti asszonyokkal, szégyenkezve lesütötte szemét, és arcát elöntötte a pír.

- Válaszolj Milkának! – szólt rá Farkas.

Vajzlik mosolygott.

- Hol nálatok, itt a kastélyban? - kérdezte a leányt, aki még mindig tartotta a jobbját.

- Természetesen itt, vagy nem tetszene neked itten?

Vajzlik vállat vont.

- Nem tudom, de én szegény hajlékhoz és egyszerű ételekhez vagyok szokva, csak útban lennék nektek.

- A legkevésbé sem! – nyugtatta Milka. Már minden elő van készítve neked, ne félj, a könyvek is. Bátyuska mondta, hogy okos vagy és szófogadó, engem is meg kell tanítanod rá. Mert édesanyám mindig korhol engem.

A körülöttük állók nevetgéltek, és Andris megszorította a kedves leányka kezét. Milka édesanyja, az a feltűrt ingujjas úrnő, szeretettel nézett lányára és az erdők fiára.

- Ide figyelj, te szeleburdi, - mondta

nyomatékosan. – Te csak arról beszélsz, mit kell adnia neked, Andrisnak, mire kell tanítania téged, de arról hallgatsz, mit adsz te neki érte. A leányka összeszorította vállait.

- De hát, nem tudom, mit szeret. Bátyuska azt mondta, hogy nagyon komoly, nos, a babáimat hiába adnám neki, játékaim úgysem szórakoztatnák őt. Nem tudom... vagy igen, szeretni fogom őt, és minden nap megcsókolgom. A jelenlévők nevettek.

- Az ígéretek, azok ígéretek, a bolondok örülnek neked - mondta viccelődve édesapja, a várnagy.

- Akkor kezd el most rögtön! Most a leánykán volt a sor a pirulásra. Mérlegelve kérdezte édesanyjától, mit tegyen. Édesanyja nevetett és vidáman kiáltotta: - Édesapádnak igaza volt, a leánytestvér

csókkal fogadja bátyát.

Milka mosolygott, és bátortalanul mondta Andrisnak:

- Hát akkor hajolj le bátyus és megcsókollak! A körülöttük lévőek dőltek a nevetéstől, míg Vajzlikkal forgott az egész világ, mikor Milka átölelte és megcsókolta őt.

- Hűséges bátyád leszek, Milka! - súgta magán kívül és forrón megcsókolta piros ajkait.

Bajuszt kapsz Milka! – bosszantotta nénikéje.

A leányka teljesen elpirulva visszavágott.

- Neked sincs nénikém, pedig lehetne kitől, mert nagybátyámnak dús bajusza van és Andrisnak nincs is.

- Te ördögfióka! – válaszolta nénikéje és átölelte a leányt.

Farkas, a kastély tekintélyes vendége, néhány napig még ott maradt hívei körében. Meglátogatott kivétel nélkül minden házat. Mindenkihez volt

néhány kedves szava. A kastélyban lévő szobája szinte kórházzá változott. Asszonyok hordták beteg gyerekeiket, a beteg felnőttek maguk vánszorogtak segítségért a remetéhez, a szentatyához.

Addig az ideig Vajzlik Milkával bejárta az egész települést és a várat. Hamar beleszokott új környezetéhez és néhány nap alatt elmúlt félénksége a nemzeti asszonyokkal szemben. Hiszen itt minden olyan egyszerűen ment, hogy nehezen lehetett észrevenni az urak és

szolgák közötti különbséget.

Az ebédeket és vacsorákat közösen fogyasztották az óriás teremben, amit étteremnek neveztek el. A különbség csak annyi volt, hogy a teremhosszúságú asztal végében ültek az urak, asszonyaik és a gyerekek. Rögtön utánuk kor szerint a cselédek. Az oldalsó asztalnál a cselédek gyerekei kaptak helyet. Napközben mindenki végezte a munkáját.

Vajzlik, mivel vendégként érkezett, nem volt beosztva munkára. Legszívesebben a vár könyvtárában töltötte idejét. Amikor megunta az olvasást, betért a kovácshoz, a bognárhoz, vagy az asztaloshoz és ott figyelt vagy saját kezűleg dolgozott.

Farkas egy nappal távozása előtt minden barátját felkereste és elköszönt.

Mellette lépdelt Barton idősebb fia, János és Vajzlik.

Nem messze a kastélyhoz vezető országúton találtak egy álló kocsit, megrakodva búzával teli zsákokkal. A hátsó kerék darabokban feküdt az országút szélén, és két férfi fáradozott a földön fekvő tengely felemelésén, míg a harmadik fogta az új kereket, hogy rányomja a tengelyre.

- Segítenünk kellene nekik - mondta Farkas a kísérőinek.

- Ne koszolja össze a kezét, atyám. Elvégeztem magam, szólt Vajzlik és már le is dobta magáról a virágmintás ködmönét. János Barton hangosan kacagott.

- Ne kacagj, Jankó! - szólt mosolyogva Farkas. Amennyiben Andris azt mondaná nekem, hogy felemeli azt a szekeret a vállára, azt is elhinném neki, mert amit idáig mondott, mindent véghezvitt.

A legény gyorsan odalépett az emberekhez, akik a rúddal próbálkoztak.

- Várjatok, engedjétek engem, bátyuskáim! - mondta és nyomult a rúd alá, amellyel emelték a tengelyt.

A férfiak nevettek, de haragudtak is a legényre.

- Ugyan, menjél innen te haszontalan! - mondták gúnyosan.

Ő csak mosolygott.

- Nincs miért haragudniuk - mondta vidáman.

- Maguk már próbálták, de eredmény nélkül, megpróbálom én is.

Abban a pillanatban már be is állt vállával a rúd alá és a szekér felemelkedett.

Annak, aki tartotta a kereket, szélesre nyíltak ajkai, és társaival együtt tátott szájjal nézte a csodát.

- Nyomja már rá azt a kereket, nem fogom reggelig tartani! - kiáltotta Vajzlik.

A férfi észhez tért és rányomta kereket a tengelyre. Csak utána tört ki mindenki az elismerés moraja:

- Ez aztán a férfi!

Vajzlik nyugodtan felvette a ködmönt, a fuvarosok tovább mentek.

Farkas távozása után Vajzlik kitűnt azzal, hogy vállára emelt egy nagy rönkfát, amelyet előtte négyen botokkal nem bírtak elvinni a szekérhez.

A férfiak közül az egyik csak bámult, aztán természetes hangon megszólalt:

- Köszönjük, Vajzlik!

- Honnét tudjátok, hogy Vajzlik vagyok?

- Ki más lenne képes ilyenre? Isten éltesen Sólýmunk!

Vajzlik ilyen és hasonló cselekedetei hamar elterjedtek.

Az idős emberekkel való beszélgetésekor sokat hallott a vár alatti titkos alagútról és helyiségekről.

Furdalta az oldalát a kíváncsiság. A kastélyban talált egy kézzel írott könyvet, amelybe egy valamikori Mikusik nevű várkaplán írta feljegyzéseit a jelentősebb eseményekről.

Ezekből tudta meg, hogy közvetlenül a belső várfalnál állt hajdanában egy kápolna, amelyből egy kötömb elfordításával be lehetett jutni az alsó termekbe.

A legényt ez igen nagy izgalomba hozta és elkezdte kutatni a hajdani kápolna helyét.

Vajzlik elment a plébániára. A plébános személyesen felkísérte őt a romos kápolnához. Vajzlik nem sokat aludt azon az éjszakán. Másnap már korán reggel fogta a laposra kalapált végű vasrudat, és felment a várban lévő hajdani kápolna romjaihoz. A kápolna vár felőli oldalán egy simára faragott ajtónyi nagyságú kőlapot fedezett fel. Hasonlót ahhoz, amilyen a Holdvilág -árokából nyíló búvóhelynek használt barlangot takarta.

- Neked forognod kell! - kiáltotta a legény és tapogatni, szemlélni kezdte a sziklát, melyen mélyedések voltak belevésve. A felkelő nap jól megvilágította a sziklafalat. Vajzlik néhány percnyi mérlegelés után belenyomta előbb az egyik, aztán a másik kezét a mélyedésbe és nyomni kezdte a követ. Abban a pillanatban tompa hang hallatszott, a kő megmozdult és a jobb oldalon mintegy háromlábnyi nyílás keletkezett. A legény nagyot ordított és rögtön be akart menni a nyíláson. De csak akkor jött rá, hogy nincsenek nála a szükséges eszközök. A titkos bejáratban sötétség honolt. Világítás nélkül ott veszhet. Gyorsan faragott magának egy maréknyi pálcát száraz fenyőből, bekente szurokkal és úgy lépett a nyílásba. A pálcikák világításával lépegetett lefelé, mintegy harminc lépcsőn, melyek a sziklába voltak belevésve. Egy kis előtérbe került. Hirtelen fogyni kezdett az összeeszkábált fáklya. Visszafordult és felmászva a lépcsőkön, sikerült kijutnia a felszínre. Majd fáklyákat készített magának, amiket a bejáratához helyezett és visszament a kastélyba.

Azon az éjszakán semmit nem aludt. Másnap a nap sugarai alig övezték körül a kastélyt, ő már feltarisznyázva vízzel és élelemmel a kápolnánál volt. Mert Isten tudja meddig fog tartani az ő földalatti búcsúja!

Mikor az előtérbe ért, onnét könnyedén átment a kiképzett nyílason a következő nagyobb helyiségbe. Ezt követően egy óriási terembe jutott, amely vízcsobogástól volt hangos. A benne lévő légmozgás elgömbölytette a fáklya lángját. Az óriási terem szélén mély szakadék húzódott, elég egy rossz lépés és ez az életébe kerülhet. A szellőtől lobogó fáklya fényénél felfedezte a szakadék feletti díszes korlátokkal szegélyezett átjárót.

Akár a mesében, elmélkedett Vajzlik, mikor átment a hídon.

Hirtelen hangokat hallott, és ő lélegzetét visszafojtva hallgatózott. Ki járhat a titkos termekben?... A hang közeledett, de még mindig mintha a föld alól jönne.

Már ki lehetett venni egyes szavak melódiáját, ami a szomszédos teremből hallatszott. A szomszéd teremből kinyílt az ajtó, és szomorú hangon véget ért az ének.

A ruházat és az óriási termet Farkashoz hasonlított, de a kitakart fej nem. A férfinak gyönyörű borotvált arca volt.

Az első, ami az érkezőt meglepte, Vajzlik fáklyája volt.

- Ki van itt? – kérdezte mély hangon az óriás. Szemöldöke fenyegetően összehúzódott és kezében megvillant az éles tör.

Vajzlik mozdulatlanul állt és bámult a számára ismert és mégis ismeretlen férfira.

Mikor az óriás meglátta a térdepelő fiút, egész testében megremegett. Határozott lépésekkel odament a fiúhoz és magához emelte.

- Te, vigaszom és reménységem, jólelkű Sólyom! – mondta mélyen zengő hangon.

- Tudod te, hogy hol vagy?

- Tudom

- Tudod, ki vagyok én?

- Tudom, te vagy az apám és uram, a néhai Dóczi József, aki óriási birtoka ellenére farkas öltözetben lehúzódtál a Pilisbe, a barlang-kunyhóba és a meggyötört népnek adományozod a birtokodat és életedet.

- Igen, én vagyok Dóczi, aki mint remete, szóval és

tettekkel gyógyítom saját népemnek nyomorúságát. Mint jog nélküli bosszúálló büntetem a zsarnokokat. Hasonlóan az Ismeretlen Lovaghoz.

Nos, az emberi életnek ki vannak jelölve saját határai. Eljön az idő, amikor eltűnik az Ismeretlen Lovag és a néhai Dóczi József igazából néhai lesz.

Eljön az idő, amikor a hegyekben és völgyekben az igába hajtott nép keserves sírása fog ismét hallatszani, mert védelmezők nélkül marad.

Te vagy utódja dicső elődeinknek. Isten áldjon és erősítsen!

Te leszel az utódom, aki befejezi, amit én elkezdtem.

Zengett az óriás ünnepélyes hangja, majd homlokon csókolta a legényt.

- Imádkozz, hogy az Atya, Fiú, Szentlélek adjon erőt és áldást nehéz szolgálatodhoz!

Mindkét remete, Atya és fia letérdelt és imádkozott.

Elmúlt a nyár, megérkezett az ősz sajátságos gyönyörű napjaival. Bartonék tele voltak munkával és a Vajzliknak szükséges holmik előkészítésével.

Minden holmi a Vajzlik által készített tulipános ládába került, amit Drobinoháék lovacskaí fuvaroztak fiatal gazdájukkal Nagyszombatra. A búcsúzás nehéz volt, mert a legény mindenkinek a szívéhez hozzánőtt, annyira, hogy nagyon sokan kísérték a kocsit a település határáig.

Drobinohán kívül még hűséges barátja, Havrancsik is elkísérte Nagyszombat városába, ahová harmadnapra érkeztek. Vajzlik ott átadta a háromsarkú levelet az apátnak, és rögtön felvételt nyert a magasabb osztályba.

Eleinte Andris furán érezte magát az új öltözetben és a nehéz csizmákban, de aztán megszokta. Lelkiismeretesen végzett el minden feladatot.

Szabad idejében legszívesebben behúzódott saját cellájába és visszaemlékezett a gyönyörű pillanatokra Farkas oldalán. Gondolataiban előjött minden kedves ismerőse. A gondoskodó keresztanyja, és a hűséges Havrancsik. Égett a vágytól, hogy minél előbb viszont láthassa őket.

Így múlt el pár év és a legényből magas, széles vállú férfi lett. A pomáziak vagy a váraljaiak, már nehezen ismerték volna fel. Egész Nagyszombaton még a katonák között sem akadt férfi, aki hozzámérhette volna magát, magasságban erőben és férfiúi szépségben.

(Folytatjuk)

Szent György hava

Április 24- e Szent György-napja. Számos hagyomány, hiedelem, népszokás kapcsolódik ehhez a naphoz. Számos helyen tavaszkezdő napként tartják számon Szent György napját.

A források szerint a római hadsereg magas rangú tisztje volt. Kr. után 305-ben mártírhalált szenvedett. Már egy évszázaddal később úgy tisztelték Szent Györgyöt, mint a keresztény bátorság jelképét. Tiszteletére több templomot építettek. A görög-katolikus egyház a „katonaszentek” közé sorolja, és „vasszentnek” nevezi, mivel oly sok kint szenvedett. Szent György életéről sok legenda született. A legismertebb közülük, amely egy sárkánnyal vívott harcról szól, csupán a 12. században keletkezett. Ez a legenda, főleg a kereszties lovagok körében volt népszerű, egészen a 19. századig, de napjainkban is fennmaradt. A neve napjával kapcsolatos néhány, hiedelem, népszokás:

- Az asszonyoknál dologtíltó és mágikus védőnap. Nem szabad dunnát, párnát kitenni, szellőztetni, mert sok jégeső lesz.

Ezen az éjszakán történt a harmatszedés, a tehenrontás és a sült kenyér, nagyobbra, növéseért.

Egyes helyeken fokhagymával dörzsölték be az istállók ajtaját, hogy a boszorkányok meg ne

rontsák a teheneket. Az éjjel gyűjtött gyógyfüveknek ember és állat gyógyító hatását tulajdonították.

A pásztorok, béresek szegődtetését és a „juhbemérést” is ekkor tartották. Utóbbi arról szólt, hogy a lemért tej mennyiség alapján megállapították, hogy a gazdák a nyár folyamán milyen sorrendben, m mennyi tejet kapnak.

Szent György napi közmondásokból, amiket pilisi elődeink is használtak:

- Ha a rozsvetésben a varjú elbújhat, akkor telt csürt hoz az aratás.

- Szent György után kalapáccsal sem lehet visszaverni a füvet.

Termésvarázsló napnak is tartották. Ilyenkor kellett vetni a kerti növényeket, többek között a mákot is. Közben ügyelni kellett rá, hogy egy szót se szóljanak, mert akkor kis fejű és kukacos lesz a mák.

A legfontosabb azonban az volt, hogy az állatokat is ezen a napon hajtották ki először a legelőre. Gonoszjáró napnak is tartották Szent György napját. Ezért, hogy a boszorkányokat elűzzék, a kerítésre és az ajtókra tüskés ágakat tűztek ki, vagy bekenték őket fokhagymával.

Sajnos, ezek a hagyományok népszokások a mai modernebb, rohanó világunkban elfelejtődnek.

Franyó Rudolf

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomda, nyomdai előkészítés: Technova 2004 Kft. | technovaszentendre@gmail.com • 06 30 280 5189

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015